

Kolláth György alkotmányjogász

Kétharmad egyenlő 100 %, sőt több

Ferenc pápát 2/3-dal választották meg, mégsem írta át a Bibliát. Itthon a parlamenti kétharmad 2010 nyárelejétől csigolyánként törte meg a köztársasági közjogi berendezkedést. „Az elmúlt négy évben a magyar választópolgárok felhatalmazása alapján teljesen átépítettük a magyar államot...” - mondta szemrebbenés nélkül Kövér László 2014.március 1-én, Letenyén. Három, tőle idegen dilemma, ok és okozat: 1. miféle állam jött így létre, 2. mi igaz az említett felhatalmazásból, 3. mind ezek milyen hatással voltak, vannak a népszuverenitásra, a választásokra. Gyorsteszt: 1. Kialakult a maffiaállam, mely választások útján alig(ha) leváltható. 2. Alkotmányjogi kamu a választópolgárok felhatalmazására hivatkozni. 3. A választás(ok) sorsa is korán megpecsételődött. A békés váltás kísérlete lehet hősiesség: sikere a világ 8. csodája lenne. Akkora blama rendszerszinten sem érheti a totális, csak az erő nyelvén értő, hatalmas(kodó) gépezetet, hogy engedje magát fair voksolással elcsapni.

1.Szemben a de jure parlamentarizmusnak látszó móddal, de facto (miniszter)elnöki rendszer képződött: sőt, annak egy primitív, avított, zsarnoki, paternalista és összjátékra, alkotmányos értékekre, garanciákra mit sem adó változata. Leplezni próbált, mégis céljában és eredményében önérdekű államfilozófia, közhatalmi és jogpolitika szab(ott meg) mindent. Egyirányú „felhalmozás” jött élből és tarol(t), 5 lépésben. 1. Átszervezik, átnevezik X alkotmányos intézményt. Gyakorlatilag mindent. 2. Stratégiai csúcspozíciót hoznak létre benne, zömmel egy személyre kialakítva. 3. 9-12 éves mandátummal betonozzák be, teszik szinte leválthatatlanná a már előre kiszemeltet. 4.Ájtatos képpel beleültetnek egy vagy több bizalmast, majd már együtt színlelik a poszt függetlenségét. /Kivétel talán két fő./ 5.Ellehetetlenítik, elkedvetlenítik, szinte kalodába zárják az utánuk jövőket. Így a kormányfőnél semmiféle ajánlás, érdemi változás-igény nem tárgyalási alap, mely az 5 lépcső lényegét és összefüggését érintené. A maffiából békésen kilépni nem, csak kihalni lehet. A konszolidációt a hatalmi logika és gög, meg a személyi politika szolgálai metódusa kizárja.

2.A fenti folyamat alkotmányos fundamentumokat sért(ett), még ha 'alaptörvényes' is volna. Közjogi intézményt, normát, szervezetet, működést megváltoztathat a négy évre választott parlament. A demokratikus, alkotmányos, jogállami és európai berendezkedés azonban a minősített többség számára is tabu. Ezekre nem szól felhatalmazás. Nem válhat a de jure de facto módon az alkotmányos rend torzójává, hamis paródiájává. Megtörtént. Az alkotmányjog nem pusztán holmi 80-150 becikkelyezett paragrafus, hanem ciklusokon, rezsimeken átnyúló szokásjog, megegyezés, úzus, kooperáció, morális norma, együttműködési platform, belátás arra, hogy a szerencse forgandó. Demokratikus parlamentarizmus terén ez van. Többségi (fél)diktatúrában szokás tollvonással annullálni bármit. A kettő között életképes formáció nincsen. Az átalakítás kalapácsaként használt 2/3-ad közjogilag is hibás: taktikus bolsevizmus.

Alkotmánybíróság (AB): a minősített többség alapproblémája... szorosan összefügg a jogállamisággal... a kétharmadoságban rejlő jogállami garancia: az az igény, hogy az alkotmányossági szempontból „érzékeny”, „kiemelt” területeken széles körű politikai konszenzuson nyugvó szabályozás jöjjön létre. A „...minősített többség nem egyszerűen a törvényalkotási eljárás formai előírása, hanem olyan alkotmányos garancia, amelynek lényeges tartalma az országgyűlési képviselők közötti széles körű egyetértés. Mindez az alkotmányos berendezkedés alapjainak megőrzésétől elválaszthatatlan. ... Ha a minősített többség követelménye, mint alkotmányos biztosíték és a hatékony kormányzás követelménye egymással ütközik, azt a jogállam-értelmezés keretében kell feloldani. Megjegyzésem: utóbbinak a kulcsa a hatalom-megosztás.

Az Alaptörvény, elődjéhez hasonlóan az alkotmány-ellenes hatalom-koncentrációt tiltja, s az ún. ellenállási jog általános parancsát is megjeleníti. AB: a jogállami klauzula és a népszuverenitás elvének egyenes folytatása, hiszen az alkotmányos jogállam és parlamentáris demokrácia biztosítékának is tekinthető az abban megfogalmazott tilalom. ... a hatalom erőszakos megszerzése, gyakorlása, illetve birtoklása a párt típusú tevékenység elé is áthághatatlan alkotmányos korlátot állít. AB: az Alkotmány a demokratikus jogállam

alkotmánya, ami azt jelenti, hogy az alkotmányozó hatalom védendő alkotmányos értéknek tekinti a demokráciát, a pluralizmust, az emberi méltóságot, s egyben az Alkotmányon kívülre utasít minden olyan tevékenységet, amely a hatalom erőszakos megszerzésére, gyakorlására, kizárólagos birtoklására irányul. Megjegyzésem: a kizárólagosság tehát alaptörvény-ellenes, és „teljes átszervezés” sem történhetett volna jogszerűen úgy, hogy általa alapvető alkotmányos garanciák menjenek a szemébe.

A parlamenti 2/3-os kritériumot a pártok kölcsönös bizalmatlansága hozta létre. Senki ne győzhesse túl magát, hatalmát korlátlanul, önkényesen, kizárólagosan ne gyakorolhassa. Négy évre választott gárda ne tehesse 10-20 évre tönkre vagy kényszerpályára az országot. A Ház 20 évének 2/3-os gyakorlatában addig kerestek közbülső megoldást, amíg – a 386 mandátum adott megoszlásától függetlenül - kiegyezésre jutottak. /Pl. alkotmánybíró-jelölés: egy innen, egy onnan, még ha az a nívó rovására is ment./ Fifti-fifti volt, sosem 2/3:1/3 kipurciózva. Működött. 20 éven át ez akadályozta meg a teljes felforgatást. 3,5 éve viszont épp’ a 2/3 a joker: a közjog féktelen, megbundázott intézménye lett ez az arányszám. Vele oda jutottunk, hogy a 2/3 három-harmadnyi, sőt a 9-12 évre, vagyis plusz 2-3 ciklusra bebetonozódott személyügyi döntések miatt, kvázi négy-harmadnyi gyakorlat, állapot képződött. Még annyi koncot sem kapott a demokratikus ellenzék, hogy nesztek, tiétek a Jobbikkal közös egyharmad. Az alkotmányos demokrácia nem olyan harci ketrec, melyben ólomsúly küzd lepkesúlllyal a saját normái, logisztikája szerint.

3. Az 1. és a 2. pont megmutatja, mit gondol a hatalom a saját népéről. A választás a népszuverenitás, s benne a népképviselőt tényleges, közvetlen, gyakorlati megjelenítése, leképeződése: a közhatalmi tényezők ősforrása. Vagy visszavezethető a tiszta, tisztességes, esély-egyenlő, átlátható, demokratikus választásra mindenki közhatalmi státusza, vagy a rendszerszinten megpulykázott, részrehajlóan „törvényes” győzelme ellenére sem rendelkezik a demokratikus legitimitáció nemzetközi, s honi jogállami követelményével. Legalitás, legitimitáció nem szinonimák. Lehet valami törvényes, mégis illegitim. A valódi tét ez. Facebook, Voks 2014, immár 3/4-es siker küszöbén a hatalom. Ez kb. ugyanaz, mintha jegye(d) volna a Titanic gyomrába.